

LEGISLATIVNÍ NÁVRH NAŘÍZENÍ O OBNOVĚ PŘÍRODY

Pracovní výbor Komise pro plánování v oblasti vod pro implementaci Rámcové směrnice o vodách

Petr Havel a Pavlína Kuncová
odbor druhové ochrany a implementace mezinárodních závazků MŽP

23. 2. 2023

NÁVRH NAŘÍZENÍ EP A RADY O OBNOVĚ PŘÍRODY

Publikován Evropskou komisí 22. 6. 2022 v návaznosti na **Strategii ochrany biologické rozmanitosti EU do roku 2030** (*stanovení právně závazných cílů obnovy ekosystémů*)

Zásadní dopad na **CZ PRES** – projednávání v rámci WPE Rady EU (částečně revidovaný **kompromisní text, policy debate na ENVI Radě**)

Pokračování projednávání za **SE PRES** (cíl – obecný přístup na ENVI Radě v červnu 2023)

Účinnost 2024?

ZÁKLADNÍ OBSAHOVÝ RÁMEC

obnova **přírodních stanovišť** a biotopů druhů z příloh směrnic „o stanovištích“ a „o ptácích“

obnova **urbánních ekosystémů**

obnova **konektivity řek** a přirozených funkcí jejich **niv**

obnova populací **opylovačů**

obnova **zemědělských ekosystémů**, vč. rašelinišť na zemědělské půdě

obnova **lesních ekosystémů**

Národní plány na obnovu přírody

povinnosti v oblasti **monitoringu** a **reportingu**

OBSAH NÁVRHU NAŘÍZENÍ

Souhrnné cíle na úrovni EU

- zavést provádění opatření k obnově přírody na **20 %** suchozemských a mořských ekosystémů **EU (2030)** a na **všech** ekosystémech vyžadujících obnovu **(2050)** - čl. 1 návrhu
- obnovit **25 000 km volně tekoucích řek (2030)** – čl. 7 návrhu
- dosáhnout, aby **krajinné prvky s vysokou rozmanitostí** pokrývaly alespoň **10 % zemědělské plochy EU (2030)** – čl. 14 návrhu

Dílčí cíle na úrovni ČS

- stanoveny pro jednotlivé typy ekosystémů (naplňování definovaných indikátorů)

čl. 4 – povinnost přijmout opatření k dosažení příznivého stavu u přírodních stanovišť a stanovišť druhů (vazba na směrnici o stanovištích a směrnici o ptácích)

čl. 6 – zejm. povinnost navýšení celkového podílu sídelní zeleně

čl. 7 - povinnost inventarizovat říční bariéry a určit ty, které je třeba odstranit k přispění k dosažení cíle EU

čl. 8 - povinnost zvrátit do roku 2030 úbytek opylovačů a následně dosáhnout rostoucího trendu jejich populací

čl. 9 - povinnost zlepšení stavu zemědělských ekosystémů skrze dosažení rostoucího trendu u stanovených indikátorů (motýli vázaní na luční ekosystémy, zásoba organického uhlíku v minerální složce orné půdy, podíl zemědělské půdy s krajinnými prvky s vysokou rozmanitostí), dále přijmout opatření k zajištění růstu indikátoru běžných druhů polních ptáků; povinnost zavést a provádět opatření k obnově odvodněných rašelinišť na zemědělské půdě

Čl. 10 - povinnost zlepšení stavu lesních ekosystémů skrze dosažení rostoucího trendu u stanovených indikátorů

CÍLE S VAZBOU NA PLÁNOVÁNÍ V OBLASTI OCHRANY VOD

čl. 7 - Obnova přirozeného propojení řek a přírodních funkcí souvisejících záplavových území

1. Členské státy vypracují seznam překážek bránících podélnému a příčnému propojení povrchových vod a, **s přihlédnutím k jejich socioekonomickým funkcím**, určí překážky, které je třeba odstranit, aby se přispělo k dosažení cílů pro obnovu stanovených v článku 4 tohoto nařízení a cíle obnovit v Unii do roku 2030 nejméně 25 000 km volně tekoucích řek, aniž by tím byla dotčena směrnice 2000/60/ES, zejména čl. 4 odst. 3, 5 a 7 uvedené směrnice, a nařízení 1315/2013, zejména článek 15 uvedeného nařízení.
2. Členské státy odstraní překážky podélného a příčného propojení povrchových vod určené **v návaznosti na šetření** podle odstavce 1 tohoto článku v souladu s plánem jejich odstranění uvedeným v čl. 12 odst. 2 písm. f). Při odstraňování překážek se členské státy primárně zabývají zastaralými překážkami, tedy těmi, které již nejsou zapotřebí pro výrobu energie z obnovitelných zdrojů, vnitrozemskou plavbu, zásobování vodou, **protipovodňovou ochranu** nebo jiné využití.
3. Členské státy doplní odstranění překážek podle odstavce 2 opatřeními nezbytnými ke zlepšení přirozených funkcí souvisejících záplavových území.
4. Členské státy zajistí, aby byla zachována přirozená konektivita řek a přirozené funkce souvisejících záplavových oblastí obnovených v souladu s odstavci 2 a 3.

Čl. 3 - Definice

'free flowing river' means a river or a stretch of river whose longitudinal and lateral connectivity is not hindered by artificial structures forming a barrier and whose natural functions are largely unaffected.

RÁMCOVÁ POZICE CZ

Rámcová pozice (29. 7. vloženo do DAP)

Pozitivně vnímáno – široké zacílení návrhu a reflexe priorit EU v ochraně biodiverzity v legislativním návrhu, silná vazba na stávající legislativu EU v oblasti ochrany přírody, vysoká ambice a zaměření na proaktivní konání, nástroj NPOP umožňující prioritizaci a zohlednění specifík v ČR

K vyjasnění, příp. revizi - měřítko plnění cílů návrhu a mechanismy k zajištění proporcionality při jeho plnění, definice, praktické aspekty implementace zejména u vodních ekosystémů (a vazba na Rámcovou směrnici o vodách) a v lese (uplatnění indikátorů), reportingové požadavky a lhůty, časový horizont přijetí NPOP

V tuto chvíli neexistují personální a finanční kapacity (a nejsou vhodně nastaveny finanční mechanismy ani na úrovni ČR ani EU) k možnosti návrh skutečně plně implementovat a dosahovat jeho cílů

Poslanecká sněmovna PČR – 5. 10. 2022 (VEU) – usnesení č. 96

Senát PČR – 12. 10. 2022 – usnesení č. 578

DALŠÍ KROKY PROVÁDĚNÍ NÁVRHU – CO ZŘEJMĚ BUDE VYŽADOVAT

Projednávání návrhu

Připomínkování návrhu (mezirezortní spolupráce)

Provádění návrhu

Definování procesů nezbytných k naplňování cílů návrhu a **stanovení souvisejících odpovědností, gescí** – i mimo rezort ŽP

Vyhodnocení **personálních nároků** návrhu a jejich zajištění

Vyhodnocení **finančních nároků** návrhu, návrh jejich pokrytí a následná adaptace finančních mechanismů (podmínek podpory i objemu finančních prostředků) jak v nástrojích EU, tak SR

Navržení **systémového způsobu sledování a hodnocení příslušných indikátorů**

Adaptace legislativy

